

PROLOGAS

Yra daugybė galimybių, kaip viskas galėjo pasisukti kitaip.

Įsivaizduokite, jei ji nebūtų pamiršusi knygos. Jei nebūtų reikėję bėgti namo, kol motina laukė mašinoje užvestu varikliu, į popietės karštį leidžiančiu išmetamųjų dujų dūmų kamuolius.

Arba netgi dar anksčiau: įsivaizduokite, jei ji nebūtų luktelėjusi prisimatuoti suknelės ir išsyk pastebėjusi, kad petnešėlės per ilgos, jei mamai nebūtų tekę išsitraukti senuosius siuvimo reikmenis ir, virtuvinį darbatalį pavertus operaciniu stalu, paskutiniąją minutę stengtis įpūsti gyvasties apgailėtiniems violetinio audeklo skuteliams.

Arba vėliau: jei, spausdindamasi bilietą, nebūtų įsipjovusi popieriumi, jei nebūtų pametusi telefono kroviklio, jei greitekelyje

į oro uostą nebūtų buvę eismo spūsčių. Jei jos nebūtų pražiopsojusios išvažiavimo, arba jei ji, pypsint užpakalyje išsirikavusių automobilių klaksonams, būtų greičiau sugraibiusi pinigėlį kelio mokesčiui ir neišbarsčiusi monetų, kurios sukrito po sėdynėmis.

Jei jos lagamino ratukas nebūtų išsiklaipęs.

Jei ji būtų šiek tiek greičiau pabėgėjusi iki vartų.

Nors gal tai visai ir nebūtų buvę svarbu.

Galbūt visi šie dienos pavėlavimai neturėtų jokios reikšmės, ir jei nebūtų nutikę būtent taip, būtų buvę visai kitaip: oro sąlygos virš Atlanto vandenyno, lietus Londone, valandą ilgiau užsilaikę ir galiausiai pratrūkę audros debesys. Hedlė ne itin išpažįsta tikėjimą likimu ar lemtimi, kita vertus, ne itin pasitiki ir oro linijų punktualumu.

Argi kas nors yra girdėjęs, kad lėktuvus pakiltų laiku?

Anksčiau ji gyvenime nėra pavėlavusi į skrydį. Nė karto.

Bet tą vakarą pagaliau prisibrovusi prie vartų, ji pamato rakinas duris ir išjungiamus kompiuterius. Virš jų kabantis laikrodis rodo 18:48, o už lango tarytum masyvi metalinė tvirtovė stovi lėktuvas; iš aplinkinių veidų tampa aišku, kad į jį daugiau niekas nebegalės įsėsti.

Ji pavėlavo keturias minutes – kai pagalvoji, ne tiek jau daug; tiek trunka reklama, pertrauka tarp pamokų, tiek užtrunki kažką pasišildyti mikrobangų krosnelėje. Keturios minutės yra niekas. Kiekvieną mielą dieną visuose pasaulio oro uostuose yra žmonių, kurie suspėja į savo skrydį pačią paskutinę akimirką, šnopuodami grūda lagaminus keleiviams virš galvų ir tada, atsidusę iš

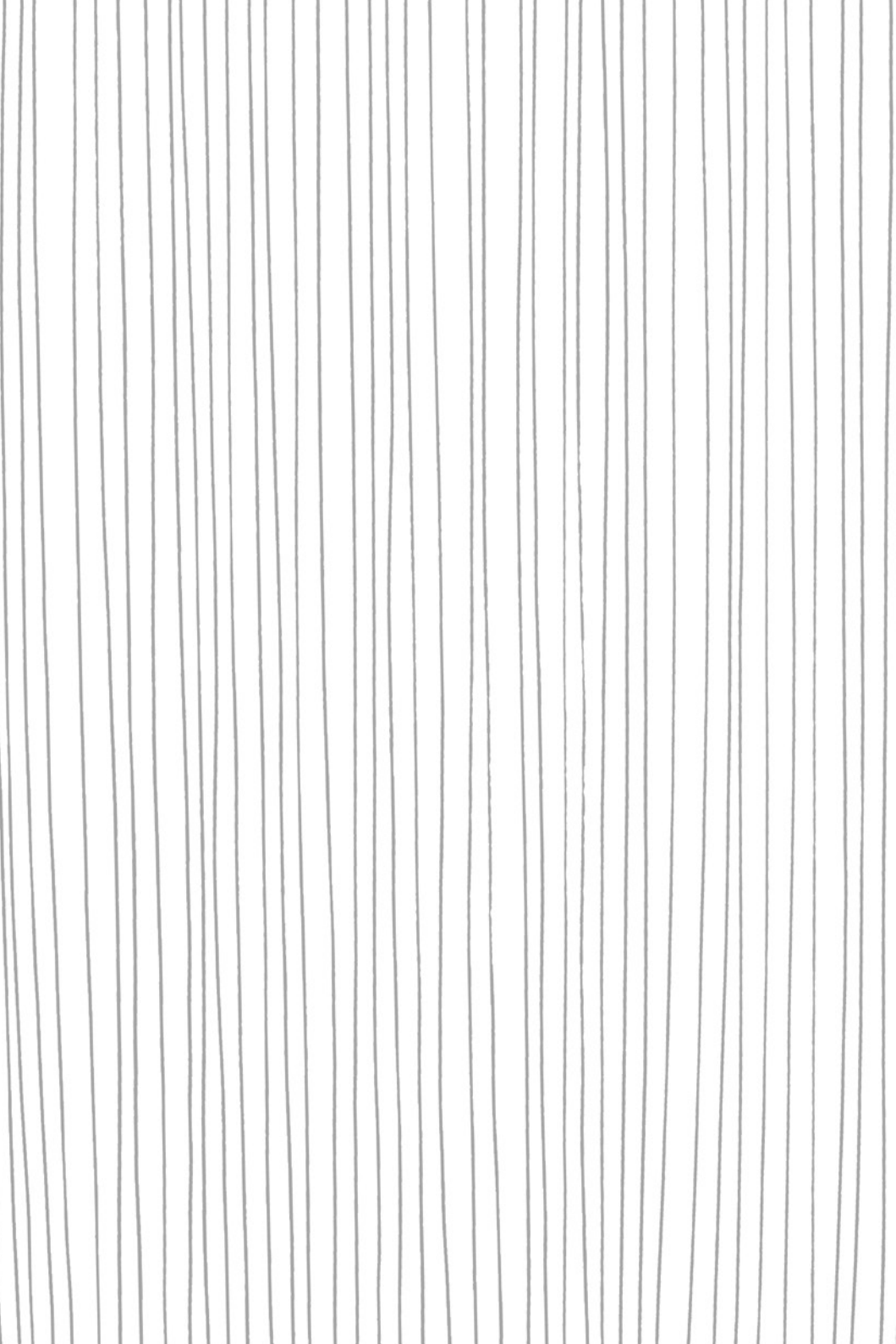
palengvėjimo, susmunka savo vietose laukdami, kol jų lėktuvas šaus į padanges.

Bet Hedlė Salivan nėra iš tų žmonių; paleidusi kuprinę iš rankų, ji stovi prie lango stebėdama, kaip lėktuvas atsiplėšia nuo akordeono formos rampos, kaip pasisuka jo sparnai ir jis nurieda link pakilimo tako be jos.

Kitoje vandenyno pusėje jos tėvas kelia paskutinį tostą, o viešbučio personalas baltomis pirštinėmis blizgina stalo sidabrą, ruošdamiesi rytojaus vakaro šventei. Jai už nugaros kažkoks vaikinukas, laikydamas 18C vietos bilietą kitam skrydžiui į Londoną, valgo saldžią spurgą, nekreipdamas dėmesio į baltą cukraus pudrą ant mėlynų marškinių.

Akimirką Hedlė užsimerkia, o kai atsimerkia, lėktuvo nebėra.

Kas galėtų pagalvoti, kad keturios minutės galėtų būti lemtingos?

1

18:56 Rytų standartiniu laiku
23:56 Grinvičo laiku

Oro uostai yra lyg inkvizicijos požemiai, jei tave kamuoja uždaryę erdvių baimė.

Ir ne tik dėl artėjančio neišvengiamo skrydžio grėsmės – siaurame metaliniame cilindre suspaustiems tarsi šprotai skardinėje skrosti erdvę, bet dėl paties terminalo, kur žmonių gausoje viskas susilieja ir sukasi, juda ir ūžia, eina iš proto ir gaudžia it gigantiško dydžio stiklinėje skruzdėlių fermoje.

Būtent apie tai Hedlė, bejėgiškai stovėdama priešais kasos langelį, stengiasi negalvoti. Lauke blėstant šviesai, lėktuvas pakimba kažkur virš Atlanto, o jos viduriai lėtai subliūkšta tarytum balionas išleidus orą. Taip yra iš dalies dėl jos laukiančio skrydžio, iš dalies dėl paties oro uosto, bet labiausiai – *labiausiai* – suvokiant,

kad dabar ji pavėluos į vestuves, į kurias išvis nenorėjo vykti, ir dėl šio apgailėtino likimo posūkiu kažin kodėl jai norisi verkti.

Kitoje langelio pusėje susibūręs vartus aptarnaujantis personalas didžiai nekantrauja ir raukosi žiūrėdami į ją. Jiems už nugarų kabančiame ekrane jau skelbiamas kitas skrydis iš Kenedžio oro uosto į Hitrou, įvyksiantis už gerų trijų valandų, ir išsyk paaiškėja, kad Hedlė yra vienintelė kliūtis, užlaikanti jų pamainą.

– Apgailestauju, panele, – sako viena iš personalo darbuotojų, juntamai gniauždama atodūsį. – Negalime niekuo padėti, kaip tik pasiūlyti vėlesnį skrydį.

Hedlė niūriai linkteli. Pastarąsias kelias savaites ji slapta tikėjosi, kad būtent šitaip ir atsitiks, nors, reikia pripažinti, jos įsivaizduotas scenarijus buvo kur kas dramatiškesnis: visuotinis oro linijų streikas, amžiaus audra su kruša, užėjusi gripo ar bent jau tymų banga, neleisianti jai išskristi. Bet kuri priežastis puikiai tiktų Hedlei neatsirasti ten, kur jos tėvas ves prie altoriaus moterį, kurios anksčiau ji nė akyse nėra mačiusi.

Bet pavėluoti keturias minutes į skrydį atrodo pernelyg patogu, netgi mažumėlę įtartina, ir Hedlė nėra visiškai tikra tuo, ar jos tėvai – kuris nors iš jų – supras, kad ji dėl to nekalta. Tiesą sakant, ji nujaučia, kad tai būtų vienas tų nedaugelio dalykų, dėl kurio jos tėvai sutartų.

Mintis praleisti ceremonijos repeticiją ir atvykti į Londoną tik sutuoktuvių dieną kilo jai pačiai. Hedlė nematė tėvo daugiau nei metus, dėl to nebuvo tikra, ar pajėgs išsėdėti kartu su visais jam svarbiais žmonėmis – draugais ir kolegomis – jo paties susikurtame mažame pasaulėlyje kitapus vandenyno, aidint tostams,

linkint sveikatos ir sveikinant su naujojo gyvenimo pradžia. Būtų jos valia, ji net nevyktų į vestuves, tačiau dėl to negalėjo derėtis.

„Jis vis dėlto yra tavo tėvas“, – nuolat primindavo mama, tarytum Hedlė būtų galėjusi tai pamiršti. – Jei nenuvyksi, vėliau gailėsiesi. Žinau, sunku tai įsivaizduoti, kai tau septyniolika, bet patikėk manimi. Vieną dieną suprasi.“

Hedlė nėra tuo įsitikinusi.

Skrydžių palydovė ima nuožmiai barškinti kompiuterio klaviatūrą čiaumodama kramtomąją gumą.

– Jums pasisekė, – sako išraiškingai kilstelėdama ranką. – Galiu pasiūlyti skrydį dešimt dvidešimt keturios. Aštuoniolika A vieta. Prie lango.

Hedlė beveik bijo užduoti klausimą, bet vis dėlto pasiteirauja:

– Kurią valandą atskrenda?

– Devynios keturiasdešimt keturios, – išgirsta atsakymą. – Rytoj ryte.

Hedlės akyse iškyla smulkus kaligrafiškas užrašas ant storo dramblio kaulo spalvos popierinio kvietimo, kelis mėnesius pragulėjusio ant jos komodos. Ceremonija prasideda rytoj vidurdienį, vadinasi, jeigu viskas vyktų sklandžiai pagal planą – skrydis, paskui muitinė, taksi, geros eismo sąlygos, tikėtina, kad ji prisistatys laiku. Per plauką.

– Įlaipinimas prasidės prie šių vartų devynios keturiasdešimt penkios, – sako palydovė įduodama jai dokumentus, tvarkingai sudėtus į vokelį. – Linkiu puikaus skrydžio.

Hedlė pasilenka link lango apžiūrinėdama eiles pilkų, nušiuusių kėdžių, kurių dauguma yra užimtos, o likusios per siūles sužėlusios gelsvu kamšalu lyg vaikų numylėti pliusiniai meškučiai.

Atrėmusi kuprinę į lagaminėlį, ji susižvejoja mobilųjį ir braukia per kontaktus ieškodama tėčio numerio, kurio adresatą pavadinusi paprasčiausiai „Profesorius“. Šį titulą Hedlė suteikė jam prieš pusantrų metų, kai tėvas pareiškė nebegrišiąs į Konektikutą, ir žodis „tėtis“ tapo nemaloniu priminimu, kaskart jai įjungus telefoną.

Dabar, pasigirdus kvietimo signalui, Hedlės širdis stipriau suplaka; nors tėvas vis dar gana dažnai jai paskambina, ji pati su juo susisiektė vos kelis kartus. Pas jį jau beveik vidurnaktis, bet pagaliau tėvas atsiliepia kimiu nuo miego ar alkoholio, o gal ir nuo to, ir nuo ano, balsu:

– Hedle?

– Pavėlavau į skrydį, – sako ji britišku akcentu, kuris pastaruoju metu kalbantis su juo natūraliai atsiranda jos balse kaip nuoskauda.

– Ką?

Ji atsidūsta ir pakartoja:

– Pavėlavau į skrydį.

Fone Hedlė girdi, kaip Šarlotė kažką murma, ir jai viduriuose sukyla staigus pyktis. Nepaisant visų saldžių tos moters laiškų, siunčiamų elektroniniu paštu nuo tos dienos, kai tėtis jai pasipiršo, perpildytų vestuvių planų ir nuotraukų iš jūdviejų kelionės į Paryžių, pasirašytų pertekliniais „XXOO“ (tarytum vienos „x“ ir vienos „o“ nepakaktų), praėjo lygiai vieneri metai ir devyniasdešimt šešios dienos, kai Hedlė suprato nekenčianti tos moters. Kad šis jausmas išnyktų, prireiks kur kas daugiau, nei vien kvietimo būti jos pamerge.

– Na, – klausia tėtis, – ar gavai kitą skrydį?

– Aha, bet atskrenda tik dešimtą.

– Rytoj?

– Ne, šiandakt, atskraidins kometa.

Tėtis nekreipia dėmesio.

– Per vėlai. Nedaug telieka iki ceremonijos. Negalėsiu tavęs pasitikti, – sako jis ir ranka pridengęs ragelį kažką šnabžda Šarlotei. – Gal atsiūsime tetą Merliną tavęs paimti.

– Kas toji teta Merlina?

– Šarlotės teta.

– Man septyniolika, – primena jam Hedlė. – Esu tikra, kad kažkaip sugebėsiu išsikviesti taksi ir nuvažiuoti į bažnyčią.

– Nežinau, – sako tėtis. – Juk tu pirmąkart Londone... – jis nutyla, o paskui atsikrenkščia. – Kaip manai, mama neprieštarautų?

– Mamos čia nėra, – sako Hedlė. – Spėju, jai užteko pirmųjų tavo vestuvių.

Kitame ryšio gale stoja tylą.

– Viskas gerai, tėti. Susitiksimė rytoj bažnyčioje. Tikiuosi, šįkart nepavėluosiu.

– Gerai, – sako jis tyliai. – Nekantrauju tave pamatyti.

– Aha, – sumurma Hedlė, neprisiversdama atsakyti tuo pačiu. – Pasimatysime rytoj.

Tik pasibaigus pokalbiui ji suvokia nepaklaususi, kaip praėjo repeticija. Bet gal net nenorėtų to žinoti.

Dar ilgai ji tebestovi vietoje, rankoje tvirtai spausdama telefoną ir stengdamasi negalvoti, kas jos laukia kitoje vandens pusėje. Iš netoliese esančio riestainių kiosko sklindantis sviesto kvapas ją šiek tiek supykina, ir labiau už viską ji norėtų atsisėsti, bet vartus užkems iš visų terminalo pusių plūstantys keleiviai. Liepos 4-osios savaitgalis, o meteorologiniai žemėlapiai ekranuose rodo audrų sūkurius, dengiančius kone visus Vidurio Vakarų. Keleiviai kovoja

dėl vietos, kėsindamiesi užimti menkiausią plotelį laukimo zonoje, lyg ketintų įsitaisyti čia nuolatiniam gyvenimui. Ant laisvų kėdžių kraunami lagaminai, kampuose susimetusios ištisos šeimos, ant grindų mėtosi riebaluoti „Makdonaldo“ maišeliai. Perkopdama per vyriškį, miegantį ant savo kuprinės, Hedlė ūmai pajunta artėjančias lubas, aplink ją susiglaudžiančias sienas bei iš visų pusių vilnijančią žmonių masę ir primena sau giliai kvėpuoti.

Pastebėjusi laisvą vietą, ji nuskuba ta kryptimi, pro marias batų paskui save traukdama lagaminėlį ir stengdamasi negalvoti, kaip jos kvaila violetinė suknelė atrodys rytoj po skrydžio. Ceremonijai pasiruošti buvo numatytos kelios valandos viešbutyje, bet dabar jai teks kaip pamišusiai įpulti į bažnyčią. Šią akimirką visų Hedlės rūpesčių sąrašė šis nėra pats svarbiausias, bet visgi gana juokinga įsivaizdavus, kaip pasibaisės Šarlotės draugės; jokių abejonių, nerasti laiko šukuosenai, jų įsitikinimu, tolygu katastrofai.

Hedlės nuomone, apgailestavimu galima tik švelniai įvardyti jausmą, apimantį pagalvojus, kad ji visgi sutiko būti pamerge, bet ją taip išsekino nesibaigiantys Šarlotės elektroniniai laišakai ir begaliniai tėčio maldavimai, jau nekalbant apie stebinančią mamos poziciją palaikant visą šią idėją.

„Suprantu, kad šiuo metu tėvas nėra tavo mėgstamiausias žmogus pasaulyje, – kalbėjo mama, – ir tikrai jau ne mano. Bet ar išties manai, kad vieną dieną, galbūt kartu su savo vaikais vartydama tų vestuvių nuotraukų albumą, nesigailėsi jose nedalyvavusi?“

Tiesą sakant, Hedlė nemano, kad kada nors gailėtųsi, bet matant, kur link krypsta kalba dėl tų vestuvių, jai susišvietė būsiant lengviau visus padaryti laimingus, net jei pačiai teks iškęsti sustingusį plaukų laką, nepatogius kulniukus ir fotosesiją

po ceremonijos. Kai likusi vestuvinės kampanijos dalis – trisdešimtmečių Šarlotės bičiulių rinktinė – sužinojo apie dar vieną viešnią, amerikietę paauglę, ją išsyk užplūdo susirašinėjimo grupėje cirkuliuojančių žinučių sveikinimai, palydėti virtine šauktukų. Ir nors Hedlė nebuvo susitikusi su Šarlotte akis į akį, pastaruosius pusantrų metų pasirūpinusi, kad taip ir nenutiktų, ji žinojo tos moters skonį įvairiais su vestuvėmis susijusiais klausimais. Tokius svarbius dalykus, kaip avėti basutes su dirželiais, o ne uždarus laivelius, kad puokštėje neturėtų būti gubojų ir, dar blogiau ir jau visiška trauma – kokį apatinį trikotažą pasirinkti mergvakariui arba, kaip sakoma, vištvakariui. Elektroninių laiškų kiekis tiesiog gniuždė; sunku net patikėti, kad vienerios vestuvės galėtų jų tiek sugeneruoti. Nors ir žinojo, kad kai kurios tų moterų kartu su Šarlotte dirba Oksfordo universiteto meno galerijoje, Hedlei gyvas stebuklas atrodė tai, kad bent viena iš jų dar turėjo laiko tiesioginiam darbui. Buvo sutarta, kad visos susitiks viešbutyje rytoj anksti ryte, bet dabar, atrodo, joms teks vienoms, be Hedlės, segtis suknelės, dažytis blakstienas ir suktis plaukus.

Pro langą matosi dangus, dabar jau dulsvai rausvas, ir žybsinčios švieselės, žyminčios pradedančius atgyti lėktuvus. Stiklė ryškėja Hedlės atvaizdas – šviesūs plaukai ir didelės akys, kažkodėl apniauktos rūpesčių ir apspangusios, tarytum kelionė būtų jau pasibaigusi. Ji įsispraudžia tarp pagyvenusio vyriškio, taip įnirtingai vartančio laikraščio puslapius, kad šie, regis, tuoj ims ir nuskris, bei pusamžės moters su ant apykaklės išsiuvinėtu katinu, be perstojo mosuojančios virbalais ir mezgančios kažką sunkiai nusakomo.